Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan ja digitalisaation strateginen yhteistyöryhmä

Aika	ke 8.6.2022 klo 14.00 – 16.30
Paikka	Hybridikokous, *Mariankatu 9 nh. Loppupeli, etäkokoustiedot kalenterikutsussa*

Osallistujat

Jarkko Levasma	ICT-johtaja, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
Juha Sarkio	ylijohtaja valtion kehittämisosasto (varapuheenjohtaja), poissa
Janne Kerkelä	ylijohtaja, valtioneuvoston kanslia
Kari Kiesiläinen	alivaltiosihteeri, oikeusministeriö
Laura Eiro	osastopäällikkö, liikenne- ja viestintäministeriö (saap 14.40)
Antti Vertanen	sijaisti Pentti Lähteenojaa, ylijohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
Petri Lempinen	ylijohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (saap 14.04)
Teemu Penttilä	ylijohtaja, puolustusministeriö
Harri Martikainen	kehittämisjohtaja, sisäministeriö (poissa)
Minna Saario	johtaja, sosiaali- terveysministeriö (poissa)
Petri Peltonen	alivaltiosihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö (poissa)
Pekka Puustinen	alivaltiosihteeri, ulkoministeriö (poissa)
Jukka Litamanen	sijaisti Ismo Tiaista, ohjauksen ja kv-yhteistyön johtaja, ympäristöministeriö (poistui 15.45)
Nina Nissilä	johtaja, Kansaneläkelaitos (poissa)
Markus Kühn	strategiajohtaja, Helsingin kaupunki (poistui 16.00)
Jaakko Ståhlberg	toiminnanohjausjohtaja, Turun kaupunki
Arto Kahila	vs. tietohallintojohtaja, Tampereen kaupunki
Olli Naukkarinen	kaupunginjohtaja, Järvenpään kaupunki (saap 14.45)
Tommi Karttaavi	johtaja, Suomen Kuntaliitto
Pasi Lehmus	tietohallintojohtaja, Tampereen yliopistollinen sairaala (PSHP)
Kari Kallonen	puheenjohtaja, AMKE ry (poissa)
Kati Hagros	Chief Digital Officer, Aalto-yliopisto (poissa)

Heikki Talkkari	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, pääsihteeri
Jaana Nevalainen	erityisasiantuntija, Suomen kuntaliitto, sihteeristön jäsen
Suvi Remes	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, sihteeristön jäsen
Tommi Oikarinen	tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö, sihteeristön jäsen
Olli-Pekka Rissanen	johtava asiantuntija, valtiovarainministeriö
Tanja Lahti	hankepäällikkö, valtiovarainministeriö
Heikkinen Jani (VM)	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Sauli Pahlman	ylijohtaja Kyberturvallisuuskeskus

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan ja digitalisaation strategisen yhteistyöryhmän (VN/13391/2020) toimikauden 01.10.2020–31.12.2023 ensimmäisen kokouksen asialista.

1. **Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen** (klo 14:00-14:05)

2. **Asialistan hyväksyminen** (klo 14:05-14:07)

Päätös: Hyväksytään kokouksen asialista.

3. **Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen** (klo 14:07-14:10)

Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Päätös: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. **Tietopolitiikan periaatepäätös ja tiekartan käsittely** (14:10-14:45)

Esitellään tietopolitiikka valmistelun tilanne ja periaatepäätöksen toimeenpanoon liittyvä tiekartta. Tavoitteena kiinnittää strategisen ryhmän painotukset ja tavoitteet tiekartan toimenpiteille ja ohjaukselle.

Esittelijät: Olli-Pekka Rissanen ja Tanja Lahti (VM)
Liite 2. Strategisen yhteistyöryhmän rooli tietopolitiikan ohjaamisessa
Liite 2 A. Tietopolitiikan periaatepäätös ja tiekartan käsittely - esitys

Joulukuussa 2019 hyväksyttyn Mariinin hallitusohjelman tavoitteena on syventää tietopolitiikkaa, jonka pääteemoina ovat; ohjaus, koordinaatio, yhteistyö, strategia, toiminta, tiedonhallinta, mahdollistaja. Digitalisaation, datatalouden ja julkisen

hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän (DDH) tehtävänä olisi johtaa tietopolitiikkaa. Ohjaamisesta vastaisi tiedonhallinnan ja digitalisaation strateginen yhteistyöryhmä. Tiedonhallinnan strategisen yhteistyöryhmä vastaisi tietopolitiikan ohjaamisen syventämisestä ja vastaisi eduskunnan esittämiin vaatimuksiin. Työkaluja työn toteuttamiseen olisivat mm. valtioneuvoston periaatepäätös ja toimeenpanon tiekartta. Toimenpiteistä tehtävät päätökset ja toimivalta säilyisivät nykyisillä viranomaisilla.

Keskustelu:
Keskustelussa nousi esille painopistealueet, joita käsitellään valmisteltujen teemojen mukaan. Valittujen teemojen jälkeen valmistellaan tiekartta, jonka avulla tuetaan toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Strategisina tavoitteina olisi esimerkiksi, että tietovarannot tunnetaan sekä rajapinnat joiden välillä tieto liikkuu, kuntien toiminta ja tarpeet huomioidaan laajemmin ja HV alueet olisivat mukana yhteistyössä. Ryhmässä keskusteltaisiin linjauksista, ei teknisistä ratkaisuista.

Yhteistyöryhmän roolina olisi myös käydä keskustelu linjauksista, miten kuntien toimintaympäristö on erilainen valtioon nähden. Kysyttiin, onko yhteyttä data-avaruuteen, esittelijä kertoi, että tietopolitiikalla luodaan periaatteita data-avaruudelle, esim. tietojoukoille ja rajapinnoille, joilla luodaan toimintaedellytykset kansallisesti.

Päätös: Keskustelun ja taustamateriaalin pohjalta kirjataan huomiot ehdotuksen jatkovalmistelua varten sekä yhteistyöryhmälle informoitavaksi taustaorganisaatiolle ja verkostoille. Tarkennettu tehtäväkuvaus ja käsiteltävien teemojen esittely käydään läpi syykauden kokouksissa.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen vaikutukset tiedonhallintaan (klo 14:45–15:20)

Yhteistyöryhmän tehtävänä on käsitellä julkisen hallinnon digitaalisiin palveluihin ja tiedonhallintaan vaikuttavia kehittämissuunnitelmia ja -toimenpiteitä ja arvioida niiden vaikutuksia toiminnan kehittämiseen ja tiedonhallinnan järjestämisen nykytilaan.

Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle sekä Helsingin kaupungille. Lisäksi HUS-yhtymällä on erikseen säädetty järjestämisvastuu erikoissairaanhoitoon liittyvistä tehtävistä omalla alueellaan. Uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueella asuville ja

parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä muun muassa hillitä kustannusten kasvua.

Liite 3. Hyvinvointialueiden ohjaus ja tiedonhallinta – valtiovarainministeriön ohjausnäkökulma
Liite 4. Sotepe uudistus – tietojensaantioikeuksien muutos
Liite 4A. Sotepe uudistus – tietojensaantioikeudet
Liite 4B. Sotepe uudistus - tietojenluovutusvelvoitteet

Alustukset
Uudet ohjausprosessit tiedonhallinnassa: Jani Heikkinen, valtiovarainministeriö
Muutokset tiedonluovutusvelvoitteissa ja tiedonsaantioikeuksissa: Tommi Oikarinen, valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen vaikutuksia käsiteltiin tiedonhallinnan ohjaamisen, tiedonluovutusvelvoitteiden ja tiedonsaantioikeuksien näkökulmasta.

Keskustelu:
Esitettiin kysymys siitä, onko esitelty ohjausmalli virallinen ja sovittu malli kerätä tietoa ja ohjata toimintaa? Esittelijä vastasi, että VM tarvitsee riittävän kattavan tietomäärän, jolla kestävän kehityksen tarve voidaan täyttää. Säädöksiin on sisällytetty velvoite HV-alueelle perustella esimerkiksi investointitarpeet. Tarvittavat tiedot olisi saatavissa helposti ja koneellisesti, jolloin analysointi on mahdollista. Jatkossa tiedon tarpeen kartoittaminen ja tiedolla johtamisen pitäisi yhteensovittaa HV-alueen kanssa yhteisset tietotarpeet.

Tuotiin esille, että kysymyksessä on uusi tilanne, jossa kolme eri ministeriötä ohjaa HV-alueita. Resurssien jako on todennäköisesti alue, jossa tulee näkemyseroja. Yhteistoiminta-alueet (5 aluetta) ja HV-alueet (12 aluetta), voi tuoda jatkossa haasteita resurssien kohdentamisessa. Tietojohtamisen ja tiedolla johtamisen tarvitsema tieto korostuu jatkossa eri alueiden ohjaamisessa.

Tietojen luovutusta ja tietojen saantioikeuksia koskevasta esityksestä ei tullut lisäkysymyksiä.

Päätös: Keskustelun pohjalta kirjataan huomiot ehdotuksen jatkovalmistelua varten ja yhteistyöryhmälle informoitavaksi taustaorganisaatiolle ja verkostoille.

Tauko 15:20-15:30

6. Kyberturvallisuuskeskuksen ajankohtaiskatsaus digi- ja kyberuhkiin (15:30-16:20)

Kyberturvallisuuskeskuksen johtaja Sauli Pahlman esitteli tilannekatsauksen kansanvälisestä ja kansallisesta tilanteesta digi- ja kyberuhkiin.

Edellisessä kokouksessa kirjattiin yhteenvetona, että kaivataan monien toimijoiden yhteistä tilannekuvaa; mm. valtio, kunnat, puolustusvoimat, jota vasten voidaan peilata toimenpiteitä. Todettiin, että tällaista tilannekuvaa ei ole kaikkien toimijoiden kesken ja tietyt asiat vaativat myös luokitellun tiedon käsittelyä. Jokainen toimija varautuu tällä hetkellä omaan toimintaansa. Yhteiskunnan tulisi varautua hybridikokonaisuuden kokonaisuhkaan. Operatiivista tilannekuvaa jaetaan mutta, strategista tilannekuva ei ole selvillä. Asia luvattiin viedä keskusteluun kyberturvallisuusjohtajan ja kyberturvallisuuskeskuksen kanssa, johon tässä yhteydessä on hyvä palata.

Liite 5. Toimitettu kokoukseen osallistujille erikseen, Käyttö rajoitettu TL IV
Alustus: ylijohtaja Sauli Pahlman, Kyberturvallisuuskeskus

Alustuksessa tuoteiin esille muun muassa, että Kyberturvallisuuskeskuksen keskeinen tehtävä on yhdistetyn kybertilannekuvan tuottaminen. Muuttuneen kansainvälisen tilanteen ja Ukrainan sodan myötä kybertilannekuvan tarve on kasvanut merkittävästi ja se näkyy KTK:lla päivittäisessä tekemisessä niin esimerkiksi tuotteiden kuin saapuneiden ilmoitusten osalta. Tilannekuvaa on päästy jakamaan myös sellaisiin kanaviin, minne sitä ei aikaisemmin ole jaettu.

Päätös: Kirjataan huomiot ja esittelymateriaali yhteistyöryhmälle informoitavaksi taustaorganisaatiolle ja verkostoille (huom. Käyttö rajoitettu TL IV).

7. Muut asiat (klo 16:20-16.30)

- Info Kunta – Valtio yhteistyön valmistelusta
  Heikki Talkkari (VM) ja Tommi Karttaavi esittelivät Kunta-Valtio yhteistyöryhmän valmistelun tilanteen diasarjan pohjalta.

  Liite 6. Kunta – Valtio yhteistyöryhmä 2022-06-08

Seuraavat kokoukset vuodelle 2022
- ke 28.9.2022 klo 8.30 – 11.00
- ke 14.12.2022 klo 8.30 – 11.00

8. Kokouksen päättäminen (klo 16.30)

Liitteet / Bilagor

Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Liite 2. Strategisen yhteistyöryhmän rooli tietopolitiikan ohjaamisessa
Liite 2 A. Tietopolitiikan periaatepäätös ja tiekartan käsittely - esitys
Liite 3. Hyvinvointialueiden ohjaus ja tiedonhallinta – valtiovarainministeriön ohjausnäkökulma
Liite 4. Sotepe uudistus – tietojensaantioikeuksien muutos
Liite 4A. Sotepe uudistus – tietojensaantioikeudet
Liite 4B. Sotepe uudistus - tietojenluovutusvelvoitteet
Liite 6. Kunta – Valtio yhteistyöryhmä 2022-06-08

Jakelu / Sändlista Jäsenet